

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ה"פ 200802-08 רות אנושי נ' מבני תעשיה ואח'

1

בפני כב' השופט יונה אטדגי

המבקשת: **רות אנושי, עו"ד**
מנהלת עזבון ליברמן חביבה ז"ל
ב"כ עו"ד יונה אנושי

נגד

המשיבים: **1. מבני תעשיה בע"מ**
ב"כ עו"ד אורן מאור
2. שחר יוצר בע"מ
ב"כ עו"ד מירי קסלסי
3. בנק לאומי לישראל בע"מ
ב"כ עו"ד יעל מולר

2

3

פסק דין

4

5

6

העובדות

7

1. המשיבה 2 (להלן – שחר יוצר) שכרה בחודש ספטמבר 2007 מבנה מהמשיבה 1 (להלן – מבני תעשיה).

8

9

במסגרת הסכם השכירות נדרשה שחר יוצר להמציא ערבות בנקאית למבני תעשיה על סך 35,000 ₪, צמוד למדד (להלן – הערבות הבנקאית).

10

11

שחר יוצר פנתה לגבי חביבה ליברמן, קרובת משפחה של אשתו של אחד מבעליה, לסייע לה בהוצאת הערבות הבנקאית.

12

13

ליברמן, שהיתה לקוחתו של המשיב 3 (להלן – הבנק) ביקשה ממנו ליתן לשחר יוצר את הערבות הבנקאית המבוקשת.

14

15

16

2. לבקשת ליברמן, כאמור, הנפיק הבנק את הערבות הבנקאית המבוקשת (נספח מ/4 לתובענה).

17

18

המוטב על פי הערבות הבנקאית הוא מבני תעשיה, ובה נכתב, כי הבנק ערב כלפיה לסילוק כל סכום עד לסך 35,000 ₪, צמוד למדד, "המגיע או עשוי להגיע לכם מאת: שחר יוצר בע"מ

19

20

ח.פ. בקשר עם: שכירות מבנה תעשיה באופקים".

21

ועוד נכתב בה:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ה"פ 200802-08 רות אנושי נ' מבני תעשיה ואח'

1 "אנו נשלם לכם מפעם לפעם, בכל מקרה, תוך 7 ימים לאחר יום קבלת דרישתכם הראשונה
2 בכתב, כל סכום בגבול סכום הערבות המוגדל, מבלי להטיל עליכם לבסס את דרישתכם או
3 לדרוש תחילה תשלום מהחייב....".
4 תוקפה של הערבות נקבע ליום 11.9.08.

5
6 3. גב' ליברמן נפטרה ביום 14.11.07, והמבקשת (להלן – עו"ד אנושי) מונתה למנהלת עיזבונה.
7 עו"ד אנושי ביקשה מהבנק להעביר את חשבונותיה של ליברמן מהסניף בו נוהלו ברחובות
8 לסניף אחיעזר, הסמוך למשרדה, וכך נעשה.

9
10 4. ביום 3.8.08 הוציאה מבני תעשיה לבנק מכתב (נספח מ/6 לתובענה), כדלקמן:

11 מבני תעשיה בע"מ

12 תאריך: 3/8/08

13 לכבוד

14 בנק לאומי

15 סניף 930 רחובות

16

17
18
19 הנדון: ערבות....

20 בתוקף עד 11/9/08

21 ע"ש שחר יוצר בע"מ

22
23 הנכם נדרשים בזאת לשלם לנו מכח הערבות הנ"ל את הסך של 35,000 ש"ח, בצירוף הפרשי
24 הצמדה כהגדרתם בכתב הערבות.

25 נבקש לזכות חשבוננו מספר ... בבנק... סניף....

26 לחילופין אנו מסכימים כי במקום פרעון הסכום הנ"ל יוארך כתב הערבות עד ליום 11.9.09.
27 נא העבירו את כתב הערבות המוארך לכתובתנו...

28
29 בכבוד רב

30 גרוסמן שרית,

31 אגף הכספים"

32
33 הדרישה התקבלה בסניף רחובות של הבנק, וזה העבירה לסניף אחיעזר.
34 לדברי מנהלת סניף אחיעזר, גב' שרה קנר (סעיף 14 לתצ' 3), הדרישה הגיעה לסניף זה רק
35 ביום 9.9.08.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ה"פ 200802-08 רות אנושי נ' מבני תעשייה ואח'

- 1 באותו יום התקבל בסניף מכתב נוסף של מבני תעשייה מיום 5.9.08 (נספח ב' לתשובת
2 הבנק), ובו נכתב:
3 *"הנדון: הארכת ערבות שחר יוצר בע"מ*
4 *בהמשך לדרישתי להארכה הנ"ל ובהתאם למרגלית מסניף רחובות, אבקשכם לטפל*
5 *בהארכה של הערבות".*
- 6
- 7 .5 ביום 10.9.08 פנה הבנק (בעל פה) לעו"ד אנושי לקבלת עמדתה לדרישות מבני תעשייה. בו
8 ביום כתבה עו"ד אנושי מכתב (נספח מ/7 לתובענה), ובו הודיעה על התנגדותה, הן לפירעון
9 הערבות והן להארכתה.
10 מכתב דומה הוציאה עו"ד אנושי גם למבני תעשייה (נספח מ/8 לתובענה).
11 הבנק פנה שנית לעו"ד אנושי באותו יום, הפעם בכתב (נספח מ/9 לתובענה), שבו נכתב:
12 *"במענה למכתב ובהמשך לשיחתנו הטלפונית ולהשארתי הודעה במענה הקולי:*
13 *אנו ממתנינים לתשובתך האם לחלט/להאריך את הערבות המדוברת לחב' מבני תעשייה*
14 *בע"מ ע"ס 35,000 ₪ עד מחר בבוקר – 11.9.08.*
15 *באם לא נקבל תשובה עד הבוקר – הערבות תוארך".*
- 16
- 17 .6 הבנק טוען (סעיף 12 לתצהיר קנר), כי לא קיבל מענה לפנייה האחרונה. עו"ד אנושי אמרה
18 בחקירתה (עמ' 4 לפרוטוקול), כי היא אינה זוכרת אם השיבה לכך בכתב, אבל "ללא ספק
19 השבתי בעל פה והסברתי את עמדתי בצורה הכי ברורה".
20 כך או כך, ביום 11.9.08 הודיע הבנק למבני תעשייה על הארכת הערבות, עד ליום 11.9.09
21 (נספח ו' לתשובת מבני תעשייה).
22 להשלמת התמונה אוסיף, כי לאחר הגשת תובענה זו הוארכה הערבות עד לחודש ספטמבר
23 2010 (עו"ד אנושי, עמ' 2 לפרוטוקול), כנראה מתוך כוונה להמתין עד להכרעת בית המשפט,
24 וכן שמבני תעשייה כבר הודיעה, כי היא מבקשת לחלט את הערבות הבנקאית (נספח י"א
25 לתשובתה).
- 26
- 27 המחלוקת
- 28 .7 המחלוקת העיקרית בין הצדדים היא בשאלה, האם הבנק היה רשאי להאריך את תוקפה
29 של הערבות הבנקאית ללא הסכמתה של עו"ד אנושי, ומהו תוקפה המשפטי לאחר
30 ההארכה?
31 עו"ד אנושי טוענת, כי הארכת תוקפה של הערבות הבנקאית ללא הסכמתה אין לה תוקף
32 משפטי, דינה להתבטל, וממילא לא ניתן לפעול למימוש הערבות, וזהו הסעד העיקרי,
33 הנדרש בתובענה.
34 כל המשיבים (כולל שחר יוצר) דוחים את טענתה ומבקשים להכיר בתוקפה של הערבות
35 ולקבוע כי ניתן לממשה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ה"פ 200802-08 רות אנושי נ' מבני תעשייה ואח'

דיון

.8

1 להבהרת הדיון יצוין תחילה, כי אין ספק, שהערבות הבנקאית הנדונה היא ערבות בנקאית
2 אוטונומית.

3
4 גם עו"ד אנושי לא חלקה על כך, והדבר נובע גם מתוכן הערבות, המחייב את הבנק לפרוע
5 את סכום הערבות לידיה של מבני תעשייה תוך 7 ימים מקבלת הדרישה, מבלי להטיל עליה
6 חובה לבסס את הדרישה או לדרוש תחילה תשלום הסכום משחר יוצר (ראו: ד"ר אברהם
7 וינרוט, **ערבות בנקאית**, להלן – **וינרוט**, עמ' 57 ואילך).

8 המסקנה הנובעת מכך היא, שהתחייבותו של הבנק כלפי מבני-תעשייה לפרוע לידיה את
9 סכום הערבות עם קבלת דרישתה היא התחייבות עצמאית, שאינה קשורה ואינה תלויה
10 בעיסקת היסוד (ראו, למשל: 3130/99 **שובל הנדסה ובנין (1988) בע"מ נ' י.ש.מ.פ. חברה**
11 **קבלנית לבנין בע"מ ואח'**, פ"ד נח(3) 118; ע"א 5717/91 **מליבו ישראל בע"מ נ' אז-דז טרום**
12 **(1973) בע"מ (בפירוק)**, פ"ד נ(2) 685, 703; **וינרוט**, עמ' 75 ואילך).

13 נמצא, שאילו דרישתה של מבני תעשייה מהבנק היתה לחילוט הערבות בלבד, בלי האופציה
14 שניתנה להארכת תוקפה, היה הבנק חייב להיענות לדרישתה ולפרוע לידיה את דמי
15 הערבות.

16 אולם, מאחר שהדרישה כללה גם אופציה להארכת תוקפה, ניצבו בפני הבנק שתי אופציות:
17 לפרוע למבני תעשייה את דמי הערבות, ואזי היתה בודאי פועלת כדין, או לפעול להארכת
18 תוקפה.

.9

19 כאן המקום לסטות מהדיון העיקרי ולדון בשתי טענות שהועלו.

20 האחת, טענה שהעלתה עו"ד אנושי, לפיה הדרישה השניה של מבני תעשייה מיום 5.9.08
21 (נספח ב' לתשובת הבנק) התייחסה להארכת תוקף הערבות בלבד ולא לחילוט, ובכך
22 התבטלה הדרישה הראשונה שכללה אופציה לחילוט הערבות.
23 אין הדבר כך.

24 מלבד זאת, שהדרישה השניה מפנה מפורשות לדרישה הראשונה, שבה התבקש, כאמור, גם
25 חילוט הערבות, הרי שכל התכתובת שנוכרה לעיל בין עו"ד אנושי ובין הבנק התייחסה
26 מפורשות לשתי האופציות, גם לחילוט הערבות וגם להארכת תוקפה.

27 הטענה השניה היא טענת הבנק, לפיה עו"ד אנושי לא השיבה לפנייתו השניה, שבה נדרשה
28 עו"ד אנושי להשיב אם לחלט את הערבות או להסכים להארכת תוקפה (מ/9).

29 גם טענה זו נדחית. תשובת עו"ד אנושי כבר ניתנה על ידה במכתבה לבנק (מ/7), שכלל
30 התנגדות מפורשת הן לחילוט הערבות והן להארכת תוקפה, ולא היה יסוד לבנק לסבור כי
31 עו"ד אנושי שינתה טעמה.

.10

32 ובחזרה לדיון העיקרי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ה"פ 200802-08 רות אנושי נ' מבני תעשייה ואח'

1 אם תוקפה של הערבות הבנקאית מוארך בהסכמת לקוחו של הבנק, שלבקשתו הוצאה
2 הערבות (שהינו, בדרך כלל "החייב" בערבות), כמובן שהערבות תקפה לכל תקופת הארכה.
3 אך מה הדין, כאשר המוטב בערבות הבנקאית דורש לחלט את הערבות או להאריך את
4 תוקפה, והבנק מאריך את תוקפה ללא הסכמת לקוח הבנק, שלבקשתו הוצאה הערבות?
5 זוהי השאלה העיקרית הנדרשת להכרעה כאן.

6
7 11. בשאלה זו בדיוק דן בית המשפט העליון בפסק דין שניתן לפני כחצי שנה בלבד:
8 ע"א 868/07, 616/07 בנק מזרחי טפחות בע"מ נ' א.מ. תורג'מן בע"מ (בפירוק) ואחים
9 שרבט יוזמים ובונים (1989) בע"מ (2010) (להלן: בנק מזרחי).

10 באותו עניין התקשרה חב' תורג'מן בהסכם לבניית דירות עם חב' שרבט, ובמסגרתו הוציא
11 בנק מזרחי לשרבט ערבות בנקאית שתוקפה הוגבל למועד מסוים.

12 חברה תורג'מן נכנסה להליכי פירוק ומונה לה מפרק.
13 סמוך למועד פקיעת תוקפה של הערבות, פנתה שרבט ודרשה מהבנק לחלט את הערבות או
14 להאריך את תוקפה בשנה נוספת.

15 הבנק, מבלי שפנה כלל למפרק, האריך את תוקפה של הערבות בשנה נוספת.
16 במהלך אותה שנה פנה המפרק לבית המשפט המחוזי (שבו נדון הפירוק) בבקשה למתן
17 הוראות, להכריז על ביטול הערבות הבנקאית, ואילו שרבט פנתה לבנק בדרישה לחלט את
18 הערבות. הבנק נענה לדרישת שרבט.

19 בית המשפט המחוזי נענה לבקשת המפרק, וקבע, שלמרות שהבנק היה רשאי להיענות
20 לדרישתה הראשונה של שרבט לחילוט הערבות (בטרם הארכתה), הוא לא היה רשאי
21 להאריך את תוקפה ללא הסכמת המפרק, ולכן אין תוקף להארכה שנעשתה והערבות
22 בטלה.

23 בית המשפט העליון (פסק הדין נכתב על ידי כב' השופט ריבלין, בהסכמת כב' השופטת
24 ארבל וכב' השופט מלצר) קיבל את הערעורים שהגישו בנק המזרחי ושרבט וביטל את
25 קביעתו של בית המשפט המחוזי באומרו (סעיפים 3 ו-4 לפסק הדין):

27 "3. כאמור, פנייתה של שרבט לבנק בתאריך 19.5.2005 – בדומה לבקשות קודמות
28 בנוסח דומה – כללה שתי בקשות חלופיות: האחת, להאריך את תוקף הערבות והשנייה,
29 לחלט את הערבות. כלשון המכתב: "בכדי להבטיח את זכויותינו הננו מציינים כי אם כתב
30 הארכת הערבות לא יתקבל במשרדנו עד ליום 7.6.05 [יום פקיעת תוקף הערבות – א' ד' אנו
31 דורשים את מימוש הערבות הקיימת בפועל". למעשה, שרבט הותירה לבנק את האפשרות
32 לפעול באחת משתי דרכים – הארכה או חילוט – כשהאחרונה, למותר לציין, היא צעד
33 "דרסטי" יותר. הבנק בחר באופציית ההארכה שהיא על פני הדברים טובה יותר הן מבחינת
34 החברה בפירוק הן מבחינת הבנק.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ה"פ 200802-08 רות אנושי נ' מבני תעשייה ואח'

1 במצב דברים זה, גם אם נקבל את כל קביעותיו של בית המשפט המחוזי בדבר
2 חוסר האפשרות להאריך את תוקף הערבות – ואיננו קובעים מסמרות לעניין זה – עדיין לא
3 ניתן להתעלם מדרישתה המפורשת של שרבט – בזמן שלגביו אין מחלוקת בדבר תוקף
4 הערבות הבנקאית האוטונומית – לממש את הערבות אם זו לא תוארך. זו למעשה "ברירת
5 מחדל" שהייתה חלה בהיעדר הארכה של תוקף הערבות, ונראה כי יש להחילה גם בהנחה
6 שהבנק שגה בהסכמתו להאריך את תוקף הערבות, למצער בלי לפנות למפרק בעניין זה
7 ולהודיעו על כך. הצבת הברירה האמורה לפני הבנק, על ידי שרבט, לא הייתה נגועה בחוסר
8 תום לב, שכן ככל ששרבט הייתה רשאית לדרוש מימוש מיידי של הערבות – ועל כך מייד –
9 הרי שמתן אפשרות לבנק להאריכה היא דרישה מתונה יותר ואין לבוא עמה חשבון על כך.

10
11 4. בית המשפט המחוזי נדרש לטענה זו אך בפסיקתו לא דק פורתא. בית המשפט
12 כתב: "בעוד שהאפשרות לחילוט הערבות בהיותה בתוקף המוסכם תואמת את הוראות
13 ההסכם ותנאי הערבות, על אף 'חומרטה', הרי שהדרך בה נקטה המשיבה [שרבט] נוגדת את
14 האמור לעיל, והעובדה שעקב כך נדחה המימוש במספר חודשים אינו יכול [צ"ל אינה יכולה]
15 לרפא את הפגמים שנפלו בו" (פס' 18 להחלטה). אולם הנמקה זו יכולה הייתה לעמוד אילו
16 לא הייתה כבר אז – בפנייה אל הבנק – בקשה מפורשת, גם אם חלופית, לחילוט הערבות.
17 כלומר, אם שרבט לא הייתה דורשת לחלט את הערבות, והייתה מבקשת בדיעבד להסתמך
18 על האפשרות התיאורית לעשות זאת בניסיון "להתגבר" על בעיה משפטית בדרך שבה
19 הלכה, ניתן היה לטעון כי "החסד" שעשתה אינו יכול להועיל לה. אולם אופציית החילוט לא
20 נותרה בגדר תיאוריה. היא נתבקשה הלכה למעשה במקרה שבו לא תוארך הערבות
21 הבנקאית. בנסיבות אלה, הנמקתו האמורה של בית המשפט המחוזי מאבדת מעוקצה."

22
23 בית המשפט דן בהמשך בשאלה, האם דרישתה החלופית של שרבט לחלט את הערבות
24 צריכה היתה להיענות על ידי הבנק בהיעדר הארכה של תוקף הערבות, ומשיב על כך בחיוב,
25 בהסתמך על מעמדה האוטונומי של הערבות הבנקאית שנדונה בפניו, ואשר על כן הוא מסיק
26 (סעיף 6 סיפא לפסק הדין):

27
28 "ודוק: תרחיש החילוט אמנם היה בשעתו בגדר דרישה חלופית שלא מומשה, אך
29 בנסיבות העניין יש לראות בדרישה חלופית זו כברירת מחדל, שהייתה שמורה למקרה שבו
30 הבנק לא יאריך את תוקף הערבות מטעם כלשהו. אופציית ההארכה היא כאמור בבחינת
31 פתרון מתון יותר שהעמידה שרבט לפני הבנק, ואין לראות במשיבה 1 כמי שנפגעה ממהלך
32 העניינים באופן המצדיק לבטל את מימוש הערבות שנעשה בפועל כעבור מספר חודשים."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ה"פ 200802-08 רות אנושי נ' מבני תעשייה ואח'

- 1 הדברים שנקבעו בפסק דינו של בית המשפט העליון בענין **בנק מזרחי הנ"ל**, הולמים היטב
2 את נסיבותיו של המקרה שנדון כאן.
3 כאן, כמו שם, הציב המוטב על פי הערבות הבנקאית דרישה לבנק הערב שכללה שתי
4 אופציות חלופיות: חילוט הערבות או הארכת תוקפה.
5 כאן, כמו שם, רשאי היה הבנק להיענות לדרישת המוטב לחילוט הערבות (בהיותה ערבות
6 בנקאית אוטונומית), ואילו היה עושה כן היה פועל כדין.
7 כאן, כמו שם, בחר הבנק באופציה "המתונה" יותר: הארכת תוקף הערבות, וזאת ללא
8 הסכמת הלקוח, שלדרישתו הוצאה הערבות.
9 המסקנה היא, שעל פי הלכתו של בית המשפט העליון, יש לקבוע, כי הערבות הבנקאית
10 המוארכת תקפה וניתן לפעול על פיה.
11
12 טוענת עו"ד אנושי לאבחנה בין המקרה דנן ובין המקרה שנדון בבית המשפט העליון בעניין
13 **בנק מזרחי הנ"ל**, כיוון ששם בנק מזרחי לא פנה כלל אל המפרק, שלא נדרש כלל לתת את
14 הסכמתו, ואילו כאן הבנק פנה אליה והיא סירבה במפורש להארכת הערבות.
15 אינני סבור שיש נפקות כלשהי לאבחנה זו.
16 להבנת, הרציונל העיקרי שבפסק הדין הנ"ל הוא, שאם הבנק היה רשאי מלכתחילה
17 להיענות ל"ברירת המחדל" של חילוט הערבות, בהעדר הארכתה, ולשם כך הוא לא נדרש
18 כלל להסכמת הלקוח, הרי שהוא רשאי להפעיל ברירה זו גם לאחר הארכתה, וגם אם הבנק
19 שגה בהארכת תוקפה, משום שהלקוח (החייב) לא נפגע מאומה מכך (סעיף 3 סיפא לפסק
20 הדין).
21 רציונל זה קיים, בין אם הלקוח לא נדרש כלל ליתן את הסכמתו להארכת תוקף הערבות
22 ובין אם הוא נדרש וסירב לכך, ובלבד שהאופציה לחילוט הערבות היתה קיימת מלכתחילה.
23
24 לטעמי, קיים טעם נוסף המצדיק מתן תוקף לערבות בנקאית שתוקפה הוארך על ידי הבנק
25 – הערב, גם ללא הסכמת לקוח הבנק, שלבקשתו הונפקה הערבות.
26 טעם זה כרוך בניתוק העולה מטיבה של הערבות הבנקאית האוטונומית בין הזירות
27 החוזיות הנפרדות של הצדדים הקשורים אליה.
28 בדרך כלל, לערבות הבנקאית האוטונומית שלוש זירות חוזיות (ראו, למשל: **שובל הנדסה**
29 הנ"ל, עמ' 130; **וינרוט**, עמ' 31 ואילך):
30 הזירה שבין הצדדים לעיסקת היסוד,
31 הזירה שבין הבנק מנפיק הערבות לבין לקוחו,
32 הזירה שבין הבנק מנפיק הערבות לבין המוטב.
33
34

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ה"פ 200802-08 רות אנושי נ' מבני תעשייה ואח'

- 1 יצוין, כי בדרך כלל קיימת זהות בין הלקוח של הבנק ובין החייב על פי עיסקת היסוד, אך
2 יתכן שהבנק ינפיק את הערבות הבנקאית על פי בקשת לקוחו, שאינו צד לעיסקת היסוד,
3 וזהו המקרה שבפנינו, שבו הצדדים לעיסקת היסוד הם מבני תעשייה ושחר יוצר, ואילו
4 לקוח הבנק, שלבקשתו הונפקה הערבות היא ליברמן, שאינה קשורה לעיסקת היסוד.
5 אולם, לכך אין נפקות לדיון הנדון כאן, כיוון שאין חולק שבעל דינו של הבנק לענין הארכת
6 הערבות היתה ליברמן, ועם פטירתה עו"ד אנושי, ולא שחר יוצר.
7
8 15. מכל מקום, וזהו החשוב לענייננו, הזירה החוזית שבין הבנק מנפיק הערבות לבין לקוחו
9 נפרדת היא מהזירה החוזית שבין הבנק מנפיק הערבות לבין המוטב.
10 לפיכך, הארכת תוקף הערבות על ידי הבנק, "תרגומה" המשפטי הוא, שהבנק מאריך את
11 התחייבותו כלפי המוטב לשלם לו את הסכום הנקוב בה עם קבלת דרישתו, לתקופה נוספת
12 – התקופה המוארכת.
13 התחייבות זו איננה קשורה למערכת החוזית שבין הבנק ובין לקוחו.
14 משמע, גם אם הערבות הבנקאית הוארכה ללא הסכמת הלקוח, הרי שהתחייבותו של הבנק
15 כלפי המוטב עומדת בעינה, כלומר: הערבות הבנקאית תקפה לכל תקופת ההארכה, ואילו
16 המערכת החוזית שבין הבנק ובין לקוחו היא עניין להתדיינות נפרדת.
17
18 16. בהקשר זה יצוין, שגם פסק הדין של בית המשפט המחוזי בתל אביב יפו: ע"א 1523/01 **בנק**
19 **דיסקונט בע"מ נ' אדמנור שירותים בע"מ** (2003), שעו"ד אנושי הפנתה אליו, אשר חייב את
20 הבנק להשיב ללקוחותו את הכספים ששילמה למוטב הערבות הבנקאית, שתוקפה הוארך
21 ללא הסכמת הלקוח (פסק הדין ניתן כמובן לפני פסק הדין **בנק מזרחי הנ"ל**), סייג קביעתו
22 זו ליחסים שבין הבנק ובין לקוחותו בלבד והוסיף כי אין בכך כדי להשליך על היחסים שבין
23 הבנק ובין המוטב (שלא היה צד באותה התדיינות).
24 לעומת זאת יודגש, כי פסק דינו של בית המשפט העליון בעניין **בנק מזרחי הנ"ל** הכשיר גם
25 את דרך פעולתו של הבנק ביחסיו עם לקוחו.
26
27 17. טענותיה של עו"ד אנושי באשר לעצם צדקת דרישתה של מבני תעשייה לחילוט הערבות אינן
28 יכולות לידון במסגרת תובענה זו העוסקת בשאלת תוקפה של הערבות, כיוון שעסקינן
29 כאמור בערבות בנקאית אוטונומית שחילוטה אינו קשור לעסקת היסוד (באופן זה נקבע
30 בעניין **בנק המזרחי הנ"ל**, סעיף 7 לפסק הדין).
31 אך לא למותר לציין בהקשר זה, כי החייבת על פי עסקת היסוד, שחר יוצר, תומכת בעניין
32 זה דווקא בדרישתה של מבני תעשייה לחילוט הערבות ומודה בחובה אליה.
33

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ה"פ 200802-08 רות אנושי נ' מבני תעשייה ואח'

- 1 גם טענתה הנוספת של עו"ד אנושי, לפיה "ערבותה" של ליברמן פוקעת עם פטירתה, דינה
2 להידחות.
3 ראשית, "הערב" בערבות הבנקאית אינה ליברמן אלא הבנק.
4 שנית, הערבות הבנקאית, למרות כינוייה, אינה "ערבות" במובן החוקים המתייחסים
5 לערבות, אלא התחייבות לשיפוי (כבי' השופט לנדוי בע"א 340/78 **איליט בע"מ נ' אלקו**
6 **חרושת אלקטרו מכנית ישראלי בע"מ**, פ"ד לב(3) 318, וראו אסמכתאות נוספות בויינרוט,
7 עמ' 42-43).
8 שלישית, פקיעת הערבות יכולה לחול רק על התחייבות עתידית, שלא היתה קיימת בחיי
9 הערב ולא על התחייבות שהיתה קיימת בחייו.
10 למעשה, התחייבותה של ליברמן לא היתה כלפי מבני תעשייה אלא כלפי הבנק, והיא מצויה
11 ביחסים החוזיים שבינה ובין הבנק. התחייבות זו קשורה, אמנם, לערבות הבנקאית,
12 ועיקרה, בדרך כלל, העמדת בטוחות לבנק, שיוכל להיפרע מהן אם זה יידרש לפרוע את
13 הערבות הבנקאית.
14 אך, כאמור תובענה זו אינה עוסקת במערכת החוזית שבין הבנק ובין לקוחו (ליברמן/עו"ד
15 אנושי), אלא בתוקפה של הערבות בנקאית.
16
17 19. המסקנה הנובעת מכל האמור לעיל היא, שלמרות שתוקפה של הערבות הבנקאית הוארך
18 ללא הסכמתה של עו"ד אנושי (כמנהלת עזבונה של ליברמן המנוחה), הרי שהערבות
19 הבנקאית תקפה וניתנת למימוש ולחילוט.
20 ועוד עולה מהאמור לעיל, ובעיקר מפסק דינו של בית המשפט העליון בפסק דין **בנק המזרחי**
21 הנ"ל, כי הבנק דגן פעל כשורה.
22
23 20. הבנק הפנה גם ל"כתב התחייבות לכתבי ערבויות שיפוי למיניהם" (מש/1), עליו חתמה
24 ליברמן, שבסעיף 8 שבו נכתב: "**הבנק יהיה רשאי לפי שיקול דעתו הגמור להאריך את**
25 **תוקפו של כתב הערבות שהוצא לבקשתנו, ובמקרה שהבנק יעשה כך יחולו תנאי**
26 **התחייבותנו זו לגבי כל כתב ערבות מוארך או מתוקן כאמור**".
27 תנאי זה יכול לחזק את המסקנה המכשירה את פעולתו של הבנק כאשר דרישת המוטב היא
28 לחילוט הערבות ולחילופין להארכת תוקפה, כמקרה דגן.
29 אני מסופק אם תנאי זה יכול לעמוד לבנק גם במקרה שבו דרישת המוטב היא להארכת
30 תוקף הערבות בלבד, כל שכן במקרה שבו הבנק האריך את תוקף הערבות, ללא כל דרישה
31 מהמוטב, ומשיקוליו שלו בלבד.
32

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ה"פ 200802-08 רות אנושי נ' מבני תעשייה ואח'

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

תוצאה

21. התובענה נדחית.
המבקשת תשלם לכל אחת מהמשיבות 1 ו-3 הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסכום של 2,500 ₪ בצירוף מע"מ.
אין צו להוצאות כלפי המשיבה 2.

ניתן היום, י' אב תש"ע, 21 יולי 2010, בהעדר הצדדים.

יונה אטדגי, שופט